

Constantin Virgil NEGOIȚĂ

Rebeliunile violente izbucnesc iarna. Vara au loc protestele mai mult sau mai puțin pașnice, visate când nopțile se lungesc, și zilele se scurtează, și victimele au timp să-și organizeze mișcarea, să se gândească pe îndelete, să-și pună pe hârtie povestea, să fie gata, să scoată capul, când apare prilejul, să țipe, suntem aici, peste drum.

- Și ce vreți?
- Să ne spunem povestea.
- E lungă?
- Putem s-o scurtăm.
- Fără să se scurteze și adevărul?
- Fără.
- Cum faceți?
- O spargem în mai multe bucăți.
- Și cum rămâne cu adevărul?
- Și el va fi spart.

Ei vorbesc cu vocea ta, America, și în ochii lor există sclipirea unei jumătăți de speranță. Este o zi de duminică, și ei pot să fie aici, în umbra acestei ruginituri, acest monument de cultură, oțel și beton și vopsea și reclame, și este greu să-i condamni.

Istoria este făcută din râvna celor care tânjesc, numai o parte a unei mulțimi care crește, se umflă, anonimi care se dau jos din mașini, autobuze și trenuri, coloane înguste tropăind peste caldarâmul străzii 57, spre Carnegie Hall, și chiar dacă nu sunt o migrație sau o revoluție încheată, acest vast cutremur al sufletelor aduce cu el căldura mesajului nobil al luptei pentru dreptate, și propria lui disperare, acel ceva nevăzut care bântuie secolul, o rostogolire de gânduri, în confruntare politică.

Cerul e sus și albastru, ca sufletul celor ce așteaptă de multă vreme ceva ce nu vine.

Ei nu așteaptă în coada de așteptare, cu ceilalți, aliniații de la intrare, gata să intre în sala încăpătoare, unde trei mii de participanți îl vor saluta pe cel ce a fost în stare să doboare o fiară, să iasă învingător în alegeri de necrezut, să readucă speranța, să ne facă să credem că trecutul ne poate ajunge din urmă.

Cei îndârjiți îl așteaptă afară, vor să le dea socoteală, te-am votat, acum ce faci cu casele noastre, când ni le dai înapoi, ei știu ce se va întâmpla înăuntru, unde va fi prezentat de o doamnă distinsă, care pierduse și ea casele moștenite, și i-a condus campania în alegeri, peste ocean.

Așa îl va prezenta pe învingător, și lumea înnebunită de speranțele unei

schimbări iminente, va bate din palme, în timp ce, pe cealaltă parte a străzii, cei care au început să-și piardă speranțele, îl blestemă, asta e, spun ei indignați, e și el la fel ca cel dinainte, înconjurat de incompetenți și de hoți.

Grupul mic și gălăgios ridică pancardele. Stau la bordura străzii și privesc fără să pară că văd, având aerul oamenilor care au întâlnire. Stau cu ochi îndârjiți, trimițând prea puțină lumină, cu mâinile vârate în buzunare, așteaptă, și apoi ridică pancardele, unul dă semnalul de ridicare, un ardelean mai înalt, care strigă, uite-l că vine.

Ei sunt cei jefuiți în timpul războiului rece, cei cărora li s-au confiscat casele în numele luptei de clasă, o scârboșenie pentru care nimeni nu dă socoteală, încă la modă, mai ales la Paris, unde unii încă așteaptă izbânda revoluției comuniste, din răzburare, în ciuda criminalului Stalin, sau pentru alte motive, ca și când mai contează motivul, pentru cei care așteaptă de cinzeci de ani și aproape că și-au pierdut amintirile, până când, acum vreo opt ani, de când s-a zvonit ca ar fi căzut comunismul, au început să-și reamintească.

- Anul 1949.
- Anul cotiturii serioase.
- Senatorul McCarthy, începe audierile.
- Aduce borfașii în fața comisiei pentru investigarea activităților comuniste,
- Antiamericane.
- La 25 Mai, se deschid lucrările canalului Dunăre-Marea Neagră.
- Aproape de gurile Dunării.
- Unde vor fi trimiși la reeducare necomuniștii.
- Prin muncă forțată.
- Ucigătoare.
- Arbeit macht frei.
- La fel ca la Auschwitz.
- Asa cum a hotărât Pantiușa, și doamna lui.
- Călăii.
- Veniți de la Moscova.

E începutul lui iunie, și victimele bârfesc, la fel ca pe stadion, înainte de începerea jocului, când se așteaptă aruncarea balonului, înainte de încordarea echipelor, după care voiși vor rămâne numai cei ce au susținut echipa învingătoare, cei care au știut cu cine să parieze.

- Dacă conducerea este aprobată de cer, atunci cei scoși din casele lor își meritaseră soarta, cine n-o merită, sau fuseseră sacrificați pentru un scop anume, pe care prostăncii nu-l puteau înțelege.

Nu știau mare lucru nici despre refugiatul scos din așternuturi în plină puterea nopții, speriat de amenințarea Bolșeviei, speriat de coșmarul luptei de clasa, fugit din Basarabia peste apele Prutului, râul care varsă tot

timpul lacrimi amare, prohodite și blestimate, ajuns pe celălalt mal, gâfâind, prins, arestat și internat patru luni într-un centru de repatriere, unde nimeni nu-l va reclama ca folositor, nefiind inclus pe listele uniunii tineretului comunist, nici pe listele victimelor mareșalului Antonescu, un criminal, conducatorul unui stat criminal, locuit de un popor criminal, care nu merita să existe.

Prea mic ca să poată fi acuzat de fascism, destul de mare ca să dispară și să se strecoare într-un liceu, unde va avea activitate ostilă, arestat, eliminat, va intra în derivă, va pierde, mereu și tot timpul, cine nu auzise de el, până și Llosa, scriitorul din Peru, auzise de pățania lui, de lupta cu generalii lui Dej, de lupta cu generalii lui Nick, de strigătul lui din Paris, fără să cruțe pe nimeni, n-a fost nici un fel de rezistentă prin nici un fel de cultură, toți au fost trădători, va țipa el, ca să fie auzit de Dan Riz, din familia sănătoasă a Rizeștilor, cel care se ridicase singur, făcuse avere, și se pregatea să le-o lase moștenitorilor, care nu bănuiau că o să vină Pantiușa, să-i dea afară din casă, fără ca cineva să zică ceva, uite că da, nimeni nu zice nimic, chiar se bucură, bine le face, așa le trebuie, să moară capra vecinului, noi de ce n-avem capră.

-Asta e. Ne-au luat piuitul.

*

Celălalt merge pe lângă celălalt colț, pe lângă cealaltă intrare, închisă, pe sub schela pusă când a început renovarea fațadei, și se îndreaptă spre coada care se întinde pe stradă, groasă, lungă, pestriță, așteptând deschiderea ușilor, când toată lumea o să intre în sala cu aer condiționat, unde se va putea discuta confortabil, stând jos.

Mulțimea, un șuvoi gros, mișcător, coate și umeri, fețe proeminente, ochi lângă ochi, venind de la stația de metrou, bărbați și femei, vorbind și strigând, gata să ocupe locuri în față, când ușile se vor deschide, la șase, peste o oră și jumătate, se adună de prin străzile dimprejur, și el se învârte în jurul ei, lângă afișele anunțând importanța concertului, cine o să fie pe scenă, și cu ce instrumente, privind cu uimire la protestanți, bărbați și femei cu pancarde, câțiva rezemați de gardul clădirii de vizavi, în fumul țigărilor fumătorilor viciați, cu sticle cu apă, ici și colo, în buzunare, sau pur și simplu în mână, e cald, e devreme, e soare, e nevoie de șapcă, și ce face el, caută un prieten din Ridgewood, un vechi admirator al președintelui nou, îmbătat de victorie, gata să-l aplaude la suirea pe scenă, am iubit aceeași femeie, anunță el în secret, cum să nu-l sprijin, sunt una cu el.

- Nimeni n-o să creadă nimic, nu sunt

proști să-i duci de nas, toți o să-l privească cu milă, cu privirea aceea de sus, sceptică, lasă că știm noi mai bine, avem telefon, ne-au spus rudele noastre de-acasă, sărăcite, incapabile să reziste epidemiei de șmecherie, care i-a terminat, i-a făcut să nu mai spere nimic, de-abia își duc zilele, după dezastrul abătut asupra celor mai vulnerabili, bătrânii, copiii și pensionarii, nu există secrete, să vedem ce-o să spună de ei.

Nu. Trebuie să fie determinat. Singurul lui mod de a exista.

Un zumzet plăcut. Strada este zumzet și huruit, și muget constant, și conversație ritmică, oameni care se cheamă unul pe altul, inventând o senzație bună.

Se îndreaptă spre cei doi bărbați. O face din impuls, din instinct, gândindu-se, de ce nu, și pentru că nu vrea să stea o oră întreagă studiindu-le fețele, necunoscute, calculând șansele, imposibil de calculat, nu începe cu cei mai apropiați, cu toate că așa ar fi trebuit să înceapă, și știe asta, plănuieste să facă așa, numai că cele mai bune planuri, cum bine se știe, au obiceiul să eșueze.

Are în mână revista, o ține așa ca să poată fi percepută, în prezența celor două grupări, admiratorii și protestanții, fiecare pe altă parte a străzii, învinșii și descurcăreții, de anul acesta, de anul trecut, dintotdeauna, mugetul lor încălzit și constant îl ridică și îl îmbărbătează, e gata să pășească spre cei doi bărbați care stau lângă domnișoară.

- Mă iertați, am ceva care ar putea să vă intereseze.

Le vorbește despre noua revistă, scoasă de noua dreaptă, așa se și cheamă, pe copertă se vede sfântul martir Constantin Brâncoveanu, și lângă copiii lui, în două limbi, un text scurt - Cei ce-au căzut uciși de gloanțe dușmane, pășesc în rând cu cei ce rămân - și apoi un text și mai scurt - Români nu vă vindeți. E publicația oficială a ligii pentru apărarea națiunii, însoțită de un certificat eliberat în '91, semnat de președintele Statelor Unite ale Americii, pentru loialitate neprecupețită față de partidul republican, și ajutorarea Americii, ca să rămână ce trebuie să rămână, *the land of the free and the home of the brave*.

Cu cât vorbește mai mult, pare mai puțin auzit. Nu poate să creadă că el e cel ce vorbește, și vocea lui sună ca ieșită dintr-o saltea umplută cu aer, când i-ai scos dopul.

Cei doi bărbați par să se dea înapoi cu toate că nu e o mișcare firească, fizică, ci numai o manevră dorită, trădată de ochi. Primul spune, nu mă interesează. Și al doilea spune, nu mă interesează. (continuare în pagina 13)